



BLIKOP WERK

Kiezen voor kwaliteit

Work Ability Index 2023

Werkvermogen
Nederland
blijft dalen

mei 2024





Deze rapportage is bedoeld voor een breed publiek dat geïnteresseerd is in het thema duurzame inzetbaarheid.

Aan dit document ligt de WAI 2023 jaarrapportage ten grondslag; een uitgebreide beschrijving van het werkvermogen, aangevuld met statistische gegevens (in te zien op blikopwerk.nl).

Het belang van duurzame inzetbaarheid

In 2023 kampt Nederland onverminderd met een krapte op de arbeidsmarkt. Eind 2023 stonden tegenover elke 100 werklozen 119 vacatures. De krapte op de arbeidsmarkt heeft consequenties: een hogere werkdruk en een stijging van de arbeidskosten.

En terwijl het ziekteverzuim licht afneemt (4,6% in 2023 tegen 4,7% in 2022) is ook sprake van toename van verzuim om psychische redenen, met name bij langdurig verzuim.

Duurzame inzetbaarheid van werknemers is meer dan ooit een belangrijk speerpunt voor werkgevers.

Duurzame inzetbaarheid en de Work Ability Index

Werkvermogen is de mate waarin iemand lichamelijk en geestelijk in staat is om het huidige werk uit te voeren. Werkvermogen wordt gemeten met de Work Ability Index (WAI), een wetenschappelijk gevalideerde vragenlijst. De WAI is een uitstekend instrument voor beleid dat gericht is op duurzame inzetbaarheid van werkenden. Een hoog werkvermogen wordt in verband gebracht met een betere mentale en fysieke gezondheid en een hogere mate van inzetbaarheid. **Een laag werkvermogen wordt in verband gebracht met een hogere kans op ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid, een lagere arbeidsproductiviteit en een hogere intentie tot vertrek.**

Werkvermogen en Blik op Werk

Stichting Blik op Werk verzamelt sinds 2004 geanonimiseerde uitkomsten van de WAI-vragenlijsten die worden uitgezet door organisaties waar Blik op Werk mee samenwerkt. Inmiddels bevat deze unieke database ruim 610.000 volledig ingevulde WAI-vragenlijsten. Dat maakt de WAI **de meest gebruikte vragenlijst voor het bevorderen van duurzame inzetbaarheid van werkend Nederland.**

‘Werkvermogen is belangrijk voor duurzame loopbanen omdat mensen langer moeten doorwerken vanwege de verhoogde pensioenleeftijd’

Beatrice van der Heijden, hoogleraar strategisch HRM/Radboud Universiteit

Waarom werkvermogen meten met de WAI?

▶ De WAI brengt in beeld

Met de WAI is het mogelijk om efficiënt en doelmatig diagnostiek en interventies in te zetten, in plaats van algemene interventies en campagnes.

▶ De WAI zet aan tot actie

De WAI geeft aan de werkende een krachtig signaal over mogelijke risico's ten aanzien van continuering van de huidige taken en functie. Het zet aan tot reflectie en tot actie. Om bijvoorbeeld iets aan leefstijl, de werksituatie of loopbaan te gaan doen.

▶ De WAI meet effect van interventies

Werkvermogen meten met de WAI stelt organisaties in staat om het effect van interventies te meten aan de hand van een wetenschappelijk gevalideerde en betrouwbare standaard.

'Meten van werkvermogen is een stap in het proces richting waardering, groei en ontwikkeling van organisaties'

Marika van Kalken, gedragsveranderaar/Bewegen Werkt

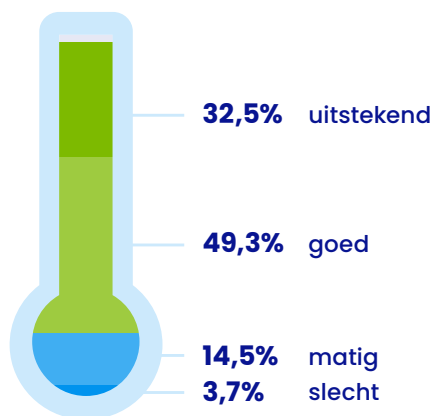


Werkvermogen Nederland 2023

Werkvermogen daalt licht

Hoewel werkend Nederland gemiddeld genomen over een 'goed werkvermogen' beschikt laat het werkvermogen door de jaren heen een licht dalende trend zien. Opvallend is dat juist tijdens de coronajaren 2020 en 2021 het gemiddeld werkvermogen tussentijds is gestegen.

1 op de 3 uitstekend werkvermogen



Ongeveer 1 op de 5 werkenden heeft een slecht of matig werkvermogen. Slechts 1 op de 3 werkenden had in 2023 een uitstekend werkvermogen. Dit geldt voor zowel mannen als vrouwen.

Slecht/matig werkvermogen

- Respondenten in de categorieën 'slecht' en 'matig' werkvermogen zijn overwegend praktisch geschoold.
- Gelet op leeftijd scoren deze categorieën hoog tussen de 25-35 en 45-65 jaar.
- Sectoren 'Verhuur van roerende goederen en zakelijke dienstverlening', 'Onderwijs', 'Gezondheidszorg en welzijn' en 'Groot- en detailhandel' hebben relatief hoge scores op 'slecht' en 'matig' werkvermogen.
- Mannen rapporteren iets vaker dan vrouwen een slecht werkvermogen.
- Het aandeel in 'slecht' werkvermogen van werkenden jonger dan 35 jaar neemt toe in 2023.

Arbeidsproductiviteitsverlies van ruim 20 miljard euro*

Onderzoek toont aan dat productiviteitsverlies onder werknemers met een laag werkvermogen vijfmaal vaker voorkomt dan bij werknemers met een uitstekend werkvermogen.

*Onderzocht door Preventhed en KPMG.



Vitaliteit en werkvermogen

Vitaliteit hangt sterk samen met werkvermogen. We zien een samenhang tussen vitaliteit en werkvermogen, waarbij meer vitale respondenten gemiddeld genomen een hoger werkvermogen scoren. Vitaliteit wordt binnen de WAI uitgevraagd op basis van drie vragen:

- Heeft u de laatste tijd plezier in uw gewone dagelijkse bezigheden?
- Bent u de laatste tijd actief en fit?
- Heeft u de laatste tijd vertrouwen in de toekomst?

Afgelopen vijf jaar daalde het percentage respondenten dat aangeeft zich 'altijd' vitaal te voelen, en steeg het percentage respondenten dat 'nooit', 'zelden' en 'soms' rapporteert.

Vitaliteit in 2023

Gemeten in de WAI



Bijna **20%** geeft aan zeer slecht tot matig aan de lichamelijke eisen van het werk te kunnen voldoen



1 op de 5

nooit, zelden of soms plezier in de gewone dagelijkse bezigheden



1 op de 3

nooit, zelden of soms actief en fit



Bijna **25%** geeft aan zeer slecht tot matig aan de geestelijke eisen van het werk te kunnen voldoen



1 op de 3

nooit, zelden of soms vertrouwen in de toekomst



Ziekteverzuim en werkvermogen

De WAI is een goede voorspeller van ziekteverzuim in het komende jaar, met name van ziekteverzuim van meer dan drie maanden (Alavinia, 2008).

Ziekteverzuim in 2023

In 2023 nam het aantal dagen dat werkenden verzuimden op alle categorieën toe.

Gezondheids- en welzijnszorg het hoogst

In 2023 daalde het ziekteverzuim in Nederland voor het eerst in 10 jaar: van 4,7 naar 4,6%. In de Gezondheids- en welzijnszorg is het verzuim met gemiddeld 6,3% het hoogst. Ondanks de daling van het ziekteverzuim in 2023 neemt het langdurig verzuim naar aanleiding van psychische klachten toe, volgens de cijfers van Arboned over 2023. Dat beeld wordt bevestigd in de resultaten van de WAI 2022.

Verzuim in 2023

Gemeten in de WAI



Langdurig verzuim > 100 dagen neemt toe
(3,2% in 2022, bron: WAI-data)



Verzuim neemt af
(4,7% in 2022, bron: CBS)



Meer weten over de WAI of werkvermogen?

Kijk op blikopwerk.nl

U kunt ook contact met ons opnemen via de Servicedesk:

030-291 60 25

servicedesk@blikopwerk.nl

Op blikopwerk.nl vindt u werkvermogenspecialisten die organisaties ondersteunen om hun medewerkers duurzaam aan het werk te houden. Deze specialisten zijn gecertificeerd door Blik op Werk.

Blik op Werk: kwaliteitsinstituut voor duurzame participatie

Een inclusieve samenleving waarin iedereen deelneemt – daar geloven wij in en daar werken wij aan. Dat doen we door dienstverleners te ondersteunen die zich richten op inburgeren, arbeid, werkvermogen en loonwaarde.



BLIKOPWERK

Kiezen voor kwaliteit

